

Súd: Okresný súd Žilina
Spisová značka: 14Pc/5/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5122205274
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 06. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Vladimír Kozáčik
ECLI: ECLI:SK:OSZA:2023:5122205274.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Žilina sudcom JUDr. Vladimírom Kozáčikom v konaní o návrhu navrhovateľa: A. B., C. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. D. XXX, C., zastúpený Mgr. Zdenkou Záhorákovou, advokátkou, so sídlom L. Novomestského 2667/4, Trenčín, proti dcére: C. E., C. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom F. D. XXX, G., o zrušenie vyživovacej povinnosti, takto

rozhodol:

I. Súd návrh **z a m i e t a**.

II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Návrhom doručeným súdu dňa 23.6.2022 sa navrhovateľ domáhal zníženia vyživovacej povinnosti voči dcére C. E., C. B. na sumu 150 eur mesačne a v tomto rozsahu zmene rozsudku Okresného súdu Žilina spis. zn. 15P/47/2016 - 233 zo dňa 05.02.2018 v spojení s opravným uznesením Okresného súdu Žilina sp. zn. 15P/47/2016 - 267 zo dňa 29.05.2018 a v spojení s dopĺňacím rozsudkom Okresného súdu Žilina spis. zn. 15P/47/2016 – 496 zo dňa 26.05.2020.

2. Návrh odôvodnil tým, že rozsudkom Okresného súdu Žilina sp. zn. 15P/47/2016 - 233 zo dňa 05.02.2018 v spojení s opravným uznesením Okresného súdu Žilina spis. zn. 15P/47/2016 - 267 zo dňa 29.05.2018 a v spojení s dopĺňacím rozsudkom Okresného súdu Žilina spis. zn. 15P/47/2016 – 496 zo dňa 26.05.2020 súd okrem iného manželstvo účastníkov E. B., C. E. (A. D. E.), nar. XX.XX.XXXX a A. B., nar. XX.XX.XXXX, uzavreté dňa 01.06.2002, zapísané v knihe manželstiev Matričného úradu Lietava, zväzok 5, ročník 2002, na strane 95, por. č. 13 rozviedol a otca zaviazal povinnosťou platiť na maloletú C. B. (t. č. E.), nar. XX.XX.XXXX výživné vo výške 300 eur mesačne, na maloletú E. B. (t. č. E.), nar. XX.XX.XXXX výživné vo výške 200 eur mesačne, u oboch s účinnosťou od právoplatnosti výroku o rozvoде, ktoré je povinný poukazovať k rukám matky do 15. dňa v mesiaci vopred. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 11.04.2018 a vykonateľnosť dňa 11.04.2018.

3. Otec uviedol, že podal voči vyššie uvedenému rozsudku Okresného súdu Žilina sp. zn. 15P/47/2016-233 zo dňa 05.02.2018 odvolanie. Toto odvolanie však bolo podané až po uplynutí zákonnej 15 dňovej lehoty na podanie odvolania. Táto skutočnosť bola zavinená právnym zástupcom otca v tomto konaní – JUDr. Stanislavom Záhumenským, advokátom so sídlom Čadca, ul. F. Kráľa č. 1504. Krajský súd v Žiline uznesením spis. zn. 8CoP/20/202-596 zo dňa 30.04.2021 odvolanie otca odmietol, pretože bolo podané oneskorene. Okrem vyššie uvedeného oneskoreného spísania a podania odvolania JUDr. Záhumenský svojim neodborným a nezodpovedným prístupom spôsobil rad ďalších nepríjemností otcovi. Voči otcovi bolo vedené trestné konanie pre neplnenie si vyživovacej povinnosti. Aby nebol odsúdený, bol nútený si peniaze na úhradu dlhu na výživnom požičať a uzatvoril zmluvu o pôžičke s H. I. J., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. XXX, na sumu 20.810 eur. Tiež boli voči otcovi začaté dve exekučné konania na vymoženie výživného – jedno, kde bola navrhovateľkou matka v mene oprávnenej mal. E. E. a druhé, kde bola navrhovateľkou už plnoletá dcéra C. E.. Ak by bol otec zo strany

jeho právneho zástupcu upozornený a riadne poučený o predbežnej vykonateľnosti výroku o platení výživného a teda o jeho povinnosti platiť výživné napriek skutočnosti, že bolo podané odvolanie, táto situácia by nenastala. Taktiež K. L. neoznámil, a teda navrhovateľ má za to, že zatajil otcovi, že Krajský súd v Žiline odvolanie otca uznesením spis. zn. 8CoP/20/2021 – 596 zo dňa 30.04.2021 odmietol. Keď otec telefonicky chcel spojiť s JUDr. Záhumenským, tento sa pred ním zatajoval. Otec sa po celý čas domnieval, že stačí ak platí výživné vo výške v akej ho platí, a že až rozhodnutím Krajského súdu v Žiline o odvolaní bude mať určené aké výživné má platiť.

4. Otec zdôraznil, že je od 29. mája 2009 uznaný za invalidného s mierou poklesu zárobkovej činnosti 45 %. Otec má zdravotné problémy s chrbticou, pričom jeho zdravotný stav je taký, že mal podstúpiť ďalšiu operáciu chrbtice, avšak táto bola z dôvodov situácie ohľadom Covid-u odkladaná a po konzultáciách sa lekár rozhodol v súčasnosti opätovne nezasahovať do chrbtice operáciou. Otec užíva lieky proti bolesti, Diclobene, Milgama a injekcie Tramal. Zdravotný stav otcovi neumožňuje pracovať na plný úväzok. Skutočnosť, že i napriek svojim zdravotným problémom a jeho uznania za invalidného s mierou poklesu zárobkovej činnosti od 29.05.2009, naďalej podnikal ako SZČO až do 13.02.2016, kedy ukončil živnostenskú činnosť, nemôže byť hodnotená tak, že otec sa dobrovoľne vzdal zamestnania bez toho, aby mal na to objektívne dôvody. Naopak na strane otca v čase ukončenia jeho živnostenskej činnosti boli dané objektívne dôvody, a to zlý/zhoršujúci sa zdravotný stav otca. Z rozsudku nie je zrejmé z akej výšky príjmu otca súd pri svojom rozhodovaní vychádzal. Príjem matky bol v čase rozhodovania o výške výživného cca 1.046,00 eur. Na výžive detí sa podieľajú obaja rodičia. Má za to, že výživné vo výške 300 eur mesačne na v čase rozhodovania súdu ešte maloletú C. B. (t. č. E.), nar. XX.XX.XXXX a výživné vo výške 200 eur mesačne na maloletú E. B. (t. č. Danechovú) absolútne nezodpovedá možnostiam a schopnostiam otca a taktiež má za to, že nezodpovedá ani odôvodneným potrebám detí. Vzhľadom k dlhotrvajúcej nepriaznivej situácii ohľadom Covid 19 obchodná spoločnosť TOUDY, s.r.o. bola nútená ukončiť pracovný pomer s 3 zamestnancami. Otec je v súčasnosti jediným vodičom pre obchodnú spoločnosť TOUDY, s.r.o., pričom vykonáva pre túto spoločnosť prácu v rozsahu maximálne 4 hodiny denne. Jeho aktuálny zdravotný stav mu však ani dlhší výkon práce neumožňuje.

5. Uviedol, že v súlade s ustanovením § 78 ods. 1 veta prvá Zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine v znení neskorších zmien a doplnení "Dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery.". Má za to, že sú splnené podmienky ustanovenia § 78 ods. 1 Zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine v znení neskorších zmien a doplnení, a preto navrhuje, aby súd po vykonanom dokazovaní vydal rozhodnutie, ktorým zmení rozsudok Okresného súdu Žilina spis. zn. 15P/47/2016 - 233 zo dňa 05.02.2018 v spojení s Opravným uznesením Okresného súdu Žilina spis. zn. 15P/47/2016 - 267 zo dňa 29.05.2018 a v spojení s Dopĺňacím rozsudkom Okresného súdu Žilina spis. zn. 15P/47/2016 – 496 zo dňa 26.05.2020 v časti výroku o výživnom na C. B. (t. č. E.), nar. XX.XX.XXXX výživné vo výške 300 eur mesačne tak, že otec bude povinný prispievať na výživu C. E., nar. XX.XX.XXXX sumou 150 eur mesačne s účinnosťou od 01.06.2022, a to vždy do 20. dňa v mesiaci vopred k jej rukám.

6. Dcéra navrhovateľa, ako oprávnená z vyživovacej povinnosti uviedla, že s podaným návrhom na zníženie výživného v celom rozsahu nesúhlasí. Poukázala na odôvodnenie rozsudku Okresného súdu Žilina, sp. zn. 15P/47/2016-233 zo dňa 05.02.2018, v ktorom na strane 6, v bode č. 4 súd uviedol: „Súd ďalej určil vyživovaciu povinnosť otca na maloleté deti. Pri určovaní výživného súd vychádzal zo skutočnosti, ktoré mal k dispozícii v rámci konania o úprave rodičovských práv a povinností k mal. deťom na čas do rozvodu manželstva, keďže skutkové okolnosti oboch konaní boli rovnaké. Prihliadal najmä na skutočnosť, že matka je zamestnaná, sama sa stará o deti a zabezpečuje všetky ich každodenné potreby. Naproti tomu, otec, ktorý nielenže nijakým spôsobom neprispieva matke na výživu mal. detí, o tieto sa nijak nezaujíma. Napriek tomu, že je čiastočne uznaný za invalidného, mal súd preukázané, že v odbore, ktorom podniká, je schopný užiť nielen seba, ale aj svoje deti. Jeho vyjadrenia, že žije len z invalidného dôchodku a z odmeny za výkon funkcie konateľa súd považoval za tendenčné v snahe zbaviť sa zodpovednosti za výživu svojich dvoch mal. detí a zmanipulovať súd k určení čo najnižšieho výživného. Úmyselne sa vyhýbal oznámeniu svojich skutočných príjmov, pričom krátko pred podaním návrhu na rozvod manželstva ukončil podnikanie ako živnostník a stal sa konateľom v otcovej spoločnosti s rovnakým predmetom činnosti, tj. v autodoprave. Toto jeho konanie súd posúdil ako účelové z hľadiska zatajiť svoje skutočné príjmy. Z jeho výpovede mal súd preukázané, že napriek zníženiu pracovnej schopnosti vykonáva tiež prácu vodiča nákladného auta pre spoločnosť Kia.". Preto tvrdenia navrhovateľa o jeho zdravotnom stave a zamestnaní považuje za zavádzajúce. Ak navrhovateľ v návrhu uvádza, že užíva lieky proti bolesti Diclobene, Milgama a injekcie Tramal, v súčasnosti jediným vodičom pre obchodnú spoločnosť TOUDY, s.r.o., pričom vykonáva pre túto spoločnosť prácu v rozsahu maximálne 4 hodiny denne, nakoľko jeho aktuálny zdravotný stav mu však ani dlhší výkon práce neumožňuje, si vzájomne rozporujú. Uviedla, že z verejne dostupných informácií na stránke M. je zrejmé,

že pri užívaní lieku Tramal (injekčný roztok) sa počas liečby a 24 hodín po liečbe nemajú viesť vozidlá ani obsluhovať stroje, teda nemôžu byť pravdivé tvrdenia navrhovateľa, že takého lieky užíva a zároveň pracuje ako vodič pre obchodnú spoločnosť TOUDY, s.r.o. Rovnako aj v prípade užívania lieku Diclobene je uvedené, že u pacientov užívajúcich liek sa môžu objaviť poruchy videnia, závraty, ospalosť alebo iné poruchy centrálného nervového systému, a preto nemajú viesť vozidlá a obsluhovať stroje. Zdôraznila, že navrhovateľ nijakým spôsobom nepreukázal zmenu pomerov ani nijako neodôvodnil potrebu zníženia určeného výživného na odporukyňu, preto návrh žiada zamietnuť.

7. Navrhovateľ replikou zdôraznil, že vyživovacia povinnosť otca k dnes už plnoletej C. E., C. B., nar. XX.XX.XXXX, bola určená rozsudkom Okresného súdu Žilina spis. zn. 15P/47/2016-233 dňa 05.02.2018, ktorý nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 11.04.2018, t. j. začiatkom roka 2018, a teda ešte pred vypuknutím epidémie Covid-u. Je všeobecne známa skutočnosť, ktorú navrhovateľ nie je povinný súdu preukazovať, že celé toto obdobie Covid-u spôsobilo v oblasti podnikania enormné problémy a veľké straty zákaziek, príjmov a pod.. Plnenie vyživovacej povinnosti, ktorú je otec povinný plniť a mnoho ďalších problémov, bola spôsobená neprofesionálnym a ľahostajným konaním právneho zástupcu otca v pôvodnom konaní – JUDr. Stanislavom Záhumenským, advokátom so sídlom Čadca, ul. F. Kráľa č. XXXX, t. j. že otec zo strany jeho právneho zástupcu nebol upozornený a riadne poučený o predbežnej vykonateľnosti výroku o platení výživného a teda o jeho povinnosti platiť výživné napriek skutočnosti, že bolo podané odvolanie, tiež že právny zástupca podal odvolanie po uplynutí zákonnej lehoty na jeho podanie a tiež, že právny zástupca otcovi/navrhovateľovi neoznámil skutočnosť, že Krajský súd v Žiline odvolanie otca Uznesením spis. zn. 8CoP/20/2021–596 zo dňa 30.04.2021 odmietol, a keď sa otec/navrhovateľ chcel telefonicky informovať o stave konania, JUDr. Záhumenský sa pred ním zatajoval. Otec sa pritom po celý čas domnieval, že stačí ak platí výživné vo výške v akej ho platí, a že až rozhodnutím Krajského súdu v Žiline o odvolaní bude mať určené aké výživné má platiť. Ako sme ďalej uvádzali, aby otec/navrhovateľ nebol odsúdený, bol nútený si peniaze na úhradu dlhu na výživnom požičať a uzatvoril zmluvu o pôžičke s H. I. J., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. XXX, na sumu 20.810 eur.

8. Čo sa týka užívania liekov otcovi/navrhovateľom – Diclobene a Tramal tu uviedol, že tieto nevyvolávajú u otca/navrhovateľa nežiaduce účinky. Navrhovateľov zdravotný stav sa zhoršuje a to, že nie je zmenená jeho miera poklesu zárobkovej činnosti zo strany Sociálnej poisťovne nemá s touto skutočnosťou priamy súvis. Máme za to, že výživné vo výške 300 eur mesačne na plnoletú C. E., C. B., nar. XX.XX.XXXX a súčasne výživné vo výške 200 eur mesačne na maloletú E. E., C. B. absolútne nezodpovedá možnostiam a schopnostiam otca a ani odôvodneným potrebám detí.

9. Na nariadené pojednávanie sa navrhovateľ ani jeho právna zástupkyňa nedostavili, neprítomnosť neospravedlnili, hoci mali doručenie predvolania riadne vykázané. Súd preto vec prejednal v ich neprítomnosti. DCéra navrhovateľa uviedla, že zatiaľ nebola prijatá na vysokú školu, pravdepodobne nebude pokračovať v štúdiu a po ukončení štátútu študenta sa zamestná, čím skončí jej otcovi vyživovacia povinnosť.

10. Podľa ustanovenia § 62 ods. 1 Zákona o rodine č. 36/2005 Z.z., plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

11. Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine č. 36/2005 Z.z., obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

12. Podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine č. 36/2005 Z.z., pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

13. Podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine č. 36/2005 Z.z., výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

14. Podľa § 77 ods. 1 Zákona o rodine právo na výživné sa nepremlčuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov spätne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

15. Podľa § 78 ods. 1 Zákona o rodine dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

16. Podľa § 78 ods. 1 CSP Dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

17. Podľa § 231 CSP Rozsudok ukladajúci povinnosť plniť v budúcnosti splatné dávky alebo splátky možno na základe žaloby zmeniť, ak sa podstatne zmenili pomery, ktoré sú rozhodujúce

pre výšku a ďalšie trvanie dávok alebo splátok. Zmena rozsudku je prípustná od času, keď nastala podstatná zmena pomerov.

18. Podľa rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 5 Cdo 217/ 2010 vyživovacie vzťahy vznikajú priamo zo zákona, a vyživovacia povinnosť a jej zodpovedajúce právo na poskytovanie výživného sú právami a povinnosťami zákonnými, nemajú teda svoj právny podklad v zmluve alebo v rozhodnutí súdu. Vznikajú zo zákona ako náhle sú splnené zákonom stanovené podmienky ich vzniku. To ale neznamená, že rozsah a spôsob plnenia vyživovacej povinnosti nemôže byť určený dohodou subjektov tohto vzťahu, alebo súdnym rozhodnutím. Predmetom vyživovacej povinnosti je plnenie výživného. Zákon chápe pojem výživného pomerne široko a jeho obsah možno vyjadriť tak, že tu nejde len o výživu v úzkom slova zmysle, ale i uspokojovanie ostatných osobných potrieb človeka. Právo na výživu je osobným právom; i vyživovacia povinnosť je osobnou povinnosťou. Vyživovacej povinnosti sa nemožno zbaviť napr. prevedením tejto povinnosti na inú osobu, i keby s tým takáto osoba súhlasila; rovnako tak sa nemožno platne vzdať práva plynúceho z vyživovacej povinnosti.

19. V prípade rozsudku odsudzujúceho na plnenie v budúcnosti splatných dávok prichádza do úvahy aplikácia zásady *rebus sic stantibus*. Táto klauzula znamená, že určitý právny stav trvá len dovtedy, kým sa podstatným spôsobom nezmenia okolnosti, ktoré právny vzťah zakladali. V určitých prípadoch tak zákonodarca stanovil i zmenu rozsudkov na základe klauzuly *rebus sic stantibus*, teda tzv. s „výhradou nezmenených pomerov“. Podstatou a predpokladom zmeny je, že sa jedná o opakujúce sa plnenie v dávkach či splátkach. Rozdiel spočíva v tom, že pri splátkach je celkový predmet záväzku vopred určený čo do kvantity a len jeho plnenie je rozložené na splátky nasledujúce po sebe. Pri splátkach sa teda výška vopred určenej celkovej pohľadávky plnením jednotlivých splátok postupne znižuje. V prípade opakujúcich sa dávok ide o záväzok plniť v intervaloch po určitú dobu stanovené dávky. V tomto prípade predmet plnenia nie je obmedzený kvantitou, ale dobou, po ktorú majú byť jednotlivé dávky, t. j. peňažné sumy, naturálie, výkony atď. plnené. Výška celkového dlhu sa plnením jednotlivých opakujúcich sa dávok neznižuje (napr. plnenie nájomného, výživného, vyplácanie renty a pod.). Pri zmene rozsudku podľa komentovaného ustanovenia už súd nemôže skúmať správnosť pôvodného výroku rozsudku, musí sa zaoberať len otázkou, či došlo k podstatnej zmene okolností, ktoré odôvodňujú zmenu pôvodného rozsudku. Takýto žalobný návrh môže súd buď rozsudkom zamietnuť, alebo rozsudkom zmeniť pôvodný rozsudok. Skutočnosť, že ide o zmenu pôvodného rozsudku, musí byť výslovne vyjadrená vo výrokovej časti rozhodnutia. Zmena rozsudku je zásadne prípustná od času, keď došlo k zmene pomerov, súd tak môže rozhodnúť o zmene pôvodného rozsudku i spätne, avšak rešpektujúc pravidlá podľa § 217 CSP. Jedná sa o prelomenie zásady podľa § 230 *Res iudicata*, ktorá určuje, že len čo sa o veci právoplatne rozhodlo, nemôže sa prejednávať znova.

20. Zásada *rebus sic stantibus* vychádza z predpokladov pre vyhlásenie rozsudku, keď súd musí vychádzať zo stavu v čase vyhlásenia rozsudku a nemôže počítat s tým, ako sa tieto okolnosti zmenia. Súd pri rozhodovaní vôbec nemôže prihliadať na okolnosti, ktoré (hoci iste) nastanú až po vyhlásení rozsudku.

21. Pri zmene rozsudku o výživnom nie je rozhodujúce, či bola výška určená autoritatívnym rozhodnutím súdu alebo dohodou. Samozrejme, v praxi nie je vylúčené, aby povinný plnil dobrovoľne oprávnenému v dôsledku zmeny pomerov aj vyššiu sumu, než určuje súdne rozhodnutie, resp. poskytoval iné vecné plnenia aj bez rozhodnutia súdu. Dokonca by sa rodičia mohli dohodnúť aj bez súdneho rozhodnutia o zmene pôvodného rozsudku, avšak takáto dohoda by nebola vykonateľná. Ako právny úkon je však platná (z hľadiska hmotného práva) a strany dohody sú povinné sa podľa nej správať. Na rodinnoprávne vzťahy sa v zmysle ust. § 110 použije podporne OZ, ak ZR neustanovuje inak. ZR nemá žiadne ustanovenia o právnych úkonoch, uzatváraní zmlúv a právnych následkoch uzavretia zmluvy. Preto aj na dohodu o vyživovacej povinnosti či jej zániku treba aplikovať ust. § 37 – 42 o právnych úkonoch a ust. § 43 – 51 o zmluvách obsiahnuté v OZ s sankciou nevykonateľnosti podľa odseku 3.

22. Hmotnoprávnou podmienkou toho, aby súd mohol o veci opakovane rozhodnúť (či už schválením novej dohody, alebo autoritatívnym rozhodnutím), je zmena pomerov. ZR ani nevyžaduje tak ako CMP, aby išlo o podstatnú zmenu. V zmysle judikatúry je potrebné prihliadnuť na všetky okolnosti, ktoré by mohli odôvodniť zmenu výživného. Avšak len vtedy môžu byť dôvodom na zmenu vyživovacej povinnosti, keď sa závažnejším spôsobom prejavia v pomeroch účastníkov v porovnaní s ich pomermi v čase vyhlásenia rozsudku. Nestačí len úvaha súdu o tom, že je doterajšie výživné neprimerané. Pokiaľ by súd nemal za preukázanú zmenu pomerov a rozhodol by o zmene výšky vyživovacej povinnosti, šlo by vlastne o neprípustné preskúmanie a reparáciu právoplatného súdneho rozhodnutia. Pri rozhodovaní

o zmene výživného treba porovnať okolnosti dôležité pre určovanie výživného tak v čase skoršieho, ako aj nového rozhodovania, a to na základe spoľahlivých a úplných výsledkov dokazovania.

23. Zmena pomerov môže byť odôvodnená buď subjektívne – okolnosťami na strane povinného, resp. okolnosťami na strane oprávneného, alebo objektívne – vývojom životných nákladov podľa ods. 3 tohto ustanovenia. Na strane povinného môže byť takouto zmenou strata zamestnania (súd je povinný skúmať príčiny), dlhodobá práceneschopnosť, vznik novej vyživovacej povinnosti, zhoršenie majetkových pomerov a pod. Na strane oprávneného sú takými okolnosťami napríklad nadobudnutie čiastočnej alebo úplnej schopnosti živiť sa sám, zmena potrieb – u školopovinných detí zväčša prechod na iný stupeň školskej dochádzky (predškolák – prvý stupeň – druhý stupeň – stredná škola – vysoká škola), zmena majetkových pomerov a pod. Až v prípade, ak má súd preukázané, že sa pomery účastníkov zmenili, môže rozhodnúť o zmene výšky vyživovacej povinnosti.

24. Zmena výšky výživného alebo jeho úplné zrušenie je možné najskôr od času, keď došlo k zmene pomerov. Túto skutočnosť má súd objektívne zistiť. Zmena pomerov musí byť preukázaná ku dňu vyhlásenia rozhodnutia o zmene. Právo podať návrh na zmenu splátok výživného sa ako majetkové právo premlčuje. Len samotné podanie návrhu nemá vplyv na trvanie povinnosti uloženej pôvodným rozhodnutím, preto má povinný plniť v celej výške až do vykonateľnosti rozhodnutia o zmene. Pokiaľ dôjde k zníženiu výživného aj spätne (nielen do budúcnosti), je plnoletý oprávnený povinný rozdiel vrátiť.

25. Navrhovateľ pri návrhu uplatňoval dva podstatné dôvody, 1/ nesprávnosť rozsudku Okresného súdu Žilina sp. zn. 15P/47/2016 - 233 zo dňa 05.02.2018 v spojení s opravným uznesením Okresného súdu Žilina spis. zn. 15P/47/2016 - 267 zo dňa 29.05.2018 a v spojení s doplniacim rozsudkom Okresného súdu Žilina spis. zn. 15P/47/2016 – 496 zo dňa 26.05.2020, ktoré následkom vadného postupu advokáta nebolo možné revidovať v odvolacom konaní a 2/ zmenou všeobecných pomerov, stratou zákazok a príjmov počas epidémie COVID-19 a zhoršeným zdravotným stavom.

26. K dlhotrvajúcej nepriaznivej situácii ohľadom Covid 19 a dopadu na obchodnú spoločnosť TOUDY, s.r.o., ktorá bola nútená ukončiť pracovný pomer s 3 zamestnancami, pre ktorú pracuje výhradne navrhovateľ, pričom vykonáva pre túto spoločnosť prácu v rozsahu maximálne 4 hodiny denne uviedol, že jedná sa o všeobecne známu skutočnosť, ktorú nie je potrebné preukazovať. K týmto tvrdeniam súd musí zdôrazniť, že následky pandémie Covid 19 dopadali na celú spoločnosť, avšak nie je možné všeobecne tvrdiť, že by výhradne dopadali na prepravné služby, dopravu a pod.. Dokonca v určitom rozsahu tieto služby prosperovali, keď bol následkom obmedzenia mobility zvýšený dopyt po preprave. Navrhovateľ nepreukazoval a dokonca ani skutkovo neodôvodnil zmenu príjmov spoločnosti TOUDY, s.r.o. oproti roku 2018. Súd vykonaním lustrácie vlastníctva a držby motorových vozidiel zistil, že uvedená spoločnosť vyradila od roku 2018 z evidencie len jedno vozidlo, na spoločnosť má evidované vlastníctvo piatich vozidiel v premávke. Žalobca nepredložil súdu žiaden prehľad hospodárskych výsledkov, súvahy, daňové priznania a pod.. Podľa lustrácie v sociálnej poisťovni u navrhovateľa, došlo k zníženiu vymeriavacieho základu, avšak nebol preukázaný reálny dôvod takéhoto konania samotným navrhovateľom, ktorý je sám štatutárnym orgánom spoločnosti TOUDY, s.r.o., ktoré je súčasne jeho zamestnávateľom. Fakticky, sám žalobca rozhoduje o výške mzdy, avšak je oprávnený ako štatutárny orgán rozhodovať o všetkých nárokoch a poberať tým aj iné výhody. Pokiaľ navrhovateľ odkázal na rozhodnutie sociálnej poisťovne, súd v tomto rozsahu nezistil žiadnu zmenu pomerov v schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Nakoľko navrhovateľ stále vykonáva funkciu konateľa, zrejme zdravotný stav nebráni výkonu tejto skutočnosti. Súd tiež nemôže opomenúť zohľadniť ani rozhodovanie o nároku na zníženie vyživovacej povinnosti voči ďalšiemu dieťaťu v konaní pred tunajším súdom č. k. 54P/144/2022, kde súd zistil u navrhovateľa aktívnu športovú a s tým aj súvisiacu športovo-organizačnú činnosť, pričom obdobne ako v tomto konaní, ani v danom konaní súd nedospel k zisteniu o zásadnej zmene pomerov.

27. Obdobne tvrdenie navrhovateľa, že jeho aktuálny zdravotný stav mu neumožňuje dlhší výkon práce bol len v rovine tvrdení navrhovateľa rozporovaných samotnou oprávnenou, teda že by sa jednalo o takú prekážku, pre ktorú by navrhovateľ nemohol vykonávať pracovnú činnosť a dosahovať príjem, z ktorého by mohol plniť určenú vyživovaciu povinnosť voči deťom. Nepochybne navrhovateľ má zníženú pracovnú schopnosť, avšak touto skutočnosťou sa už zaoberal súd aj v prvotnom konaní, v ktorom určil výšku vyživovacej povinnosti otca voči dcéram, avšak k preukázateľnej zmene oproti danému obdobiu nedošlo.

28. Vo vzťahu v rozsahu k najväčšiemu poukazovaniu na nevhodnosť či nesprávnosť rozhodnutia rozsudkom Okresného súdu Žilina sp. zn. 15P/47/2016 - 233 zo dňa 05.02.2018 v spojení s opravným uznesením Okresného súdu Žilina spis. zn. 15P/47/2016-267 zo dňa 29.05.2018 a v spojení s dopĺňacím rozsudkom Okresného súdu Žilina spis. zn. 15P/47/2016-496 zo dňa 26.05.2020 súd poukazuje na vyššie uvedené úvahy o záväznosti a nemennosti súdnych rozhodnutí s výnimkou, keď dôjde k takým podstatným zmenám pomerov, na ktoré nemohol súd pri vyhlásení rozhodnutia prihliadať. Pre súd je totiž právoplatný rozsudok záväzný, ibaže by bol aplikovaný mimoriadny opravný prostriedok a súd by rozhodoval v preskúmvacom konaní. V žiadnom prípade nemôže právoplatný rozsudok preskúmvávať súd toho istého stupňa v inom konaní a prípadné rozhodnutie revidovať, a to aj v prípade, keby skutočne súd mohol dospieť na základe vykonaného dokazovanie k iným skutkovým zisteniam. Je pritom úplne irelevantné, či bol alebo nebol uplatnený opravný prostriedok a z akých dôvodov. Súd preto aj v tomto konaní vychádzal z rozhodnutia súdu v konaní 15P/47/2016 dňa 05.02.2018 a stav ku dňu rozhodnutia zohľadňoval aj pri zmene pomerov. Zásadnú subjektívnu zmenu pomerov súd nemal preukázanú, pričom objektívna zmena pomerov vzrastom cenových hladín a potrieb postihla priamoúmerne účastníkov konania, ale aj matku C. E.. Rovnako zostala nezmenená starostlivosť o mladšiu sestru C., ktorá spočíva výhradne na matke, otec sa nad rámec určenej vyživovacej povinnosti nepodieľal na zabezpečovaní potrieb dcér, ich mimoriadnych výdavkoch a pod.. Zmena objektívnych pomerov by sa skôr mala odraziť na zvýšení vyživovacej povinnosti (inflácia a nárast cenových hladín) ako znížení vyživovacej povinnosti.

29. Súd preto návrh otca ako nedôvodný zamietol.

30. Podľa § 52 CMP, žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

31. Podľa § 55 CMP, súd môže náhradu trov konania priznať aj vtedy, ak je to s ohľadom na okolnosti prípadu spravodlivé..

32. Podľa § 58 CMP, o nároku na náhradu a o výške trov konania rozhoduje súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

33. Súd v konaní o nároku na náhradu trov konania rozhodol podľa § 52 CMP tak, že žiadnemu z účastníkov konania nepriznal nárok na náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Žilina.

Podľa ust. § 125 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), odvolanie možno urobiť písomne, a to v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe.

Podľa ust. § 125 ods. 2 CSP, odvolanie urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva.

Podľa ust. § 125 ods. 2 CSP, odvolanie urobené v listinnej podobe treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil.

Podľa ust. § 363 CSP, v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis a spisovej značky konania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa ust. § 364 CSP, rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa ust. § 365 ods. 1 CSP, odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky, súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- b) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- c) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

- d) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- e) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- f) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- g) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa ust. § 365 ods. 2 CSP, odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa ust. § 365 ods. 3 CSP, odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa ust. § 366 CSP, prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov).